

5. Elementen van de winst-en-verliesrekening

5.1. Bedrijfsresultaat (EBIT) per functie

in duizend €	2016	2017	verschil
Omzet	3 715 217	4 098 247	383 030
Kostprijs van verkopen	-3 058 093	-3 396 431	-338 338
Marge op omzet	657 124	701 816	44 692
Commerciële kosten	-175 769	-180 100	-4 331
Administratieve kosten	-151 727	-164 411	-12 684
Kosten voor onderzoek en ontwikkeling	-63 322	-62 670	652
Andere bedrijfsopbrengsten	14 657	48 863	34 206
Andere bedrijfskosten	-21 309	-25 436	-4 127
Bedrijfsresultaat (EBIT)	259 654	318 062	58 408
EBIT - Onderliggend	304 952	301 095	-3 857

Omzet en marge op omzet in duizend €	2016	2017	verschil (%)
Omzet	3 715 217	4 098 247	10,3%
Kostprijs van verkopen	-3 058 093	-3 396 431	11,1%
Marge op omzet	657 124	701 816	6,8%
Marge op omzet in % van omzet	17,7%	17,1%	

Bekaert realiseerde een omzetgroei van 10,3% in vergelijking met vorig jaar. De organische volumegroei van 3,4% en het gezamenlijke effect van verrekende walsdraadprijsstijgingen en prijs-mix voegde 5,5% toe aan de omzet. Het netto-effect van fusies, acquisities en desinvesteringen verklaarde 2,2% van de omzetgroei. Ongunstige wisselkoersbewegingen (-0,9%) (hoofdzakelijk gerelateerd aan Chinese renminbi en US dollar) zwakten deze evolutie af.

De marge op omzet nam toe met 6,8% tegenover 2016 en bereikte een niveau van 17,1%, in vergelijking met 17,7% in 2016. De kostprijs van verkopen bevat het wegvallen van de verplichtingen in een bezwaarlijk leveringscontract, waarvoor een provisie was opgezet die deel uitmaakt van het toewijzingsproces van de aankoopprijs op het tijdstip van de acquisitie (€ 10,4 miljoen) (zie toelichting 6.16. 'Provisies'). Het netto-effect van fusies, acquisities en desinvesteringen bedroeg 1,9% en daarnaast was er een kleine impact van negatieve wisselkoersbewegingen (-0,2%).

Overheadkosten in duizend €	2016	2017	verschil (%)
Commerciële kosten	-175 769	-180 100	2,5%
Administratieve kosten	-151 727	-164 411	8,4%
Kosten voor onderzoek en ontwikkeling	-63 322	-62 670	-1,0%
Totaal	-390 818	-407 181	4,2%

De toename van de commerciële kosten (€ 4,3 miljoen) weerspiegelt in grote mate de impact van acquisities/desinvesteringen (€ 9,2 miljoen), een significante afname van de reserve voor dubieuze vorderingen (€ -5,6 miljoen), hogere kosten gerelateerd aan hogere organische omzet (€ 2,0 miljoen) en een gunstige impact van wisselkoersbewegingen (€ -1,3 miljoen).

De administratieve kosten namen toe (€ 12,7 miljoen). De impact van acquisities/desinvesteringen (€ 8,6 miljoen) en consultancykosten gerelateerd aan de transformatieprogramma's (€ 7,5 miljoen) werd enigszins afgezwakt door de gunstige impact van wisselkoersbewegingen (€ -0,8 miljoen). De kosten voor onderzoek en ontwikkeling zijn gestabiliseerd op € 63 miljoen.

In termen van marge op omzet zijn de overheadkosten lichtjes gedaald tot 9,9%.

Andere bedrijfsopbrengsten

in duizend €	2016	2017	verschil
Ontvangen royalty's	8 996	7 871	-1 125
Winsten op verkoop van materiële en immateriële vaste activa	565	684	119
Gerealiseerde wisselresultaten op verkopen en aankopen	-1 258	-1 241	17
Overheidssubsidies	915	2 333	1 418
Herstructurering - overige opbrengsten	319	416	97
Terugnemingen afschrijvingen voorraden/handelsvorderingen	934	-	-934
Winsten op afgestoten activiteiten (verkochte belangen)	-	18 149	18 149
Winsten op afgestoten activiteiten (weehouden belangen)	-	14 552	14 552
Overige opbrengsten	4 186	6 100	1 914
Totaal	14 657	48 863	34 207

Andere bedrijfskosten

in duizend €	2016	2017	verschil
Betaalde royalty's	53	-	-53
Verliezen op verkoop van materiële en immateriële vaste activa	-1 490	-2 083	-593
Afschrijvingen op immateriële vaste activa	-2 849	-	2 849
Bankkosten	-2 933	-2 809	124
Aan belastingen gerelateerde kosten (andere dan winstbelastingen)	-2 360	-3 166	-806
Herstructurering - overige kosten	-722	-3 436	-2 714
Verliezen op afgestoten activiteiten (gecumuleerde omrekeningsverschillen)	-	-6 895	-6 895
Overige kosten	-11 008	-7 047	3 961
Totaal	-21 309	-25 436	-4 127

Overheidssubsidies hebben voornamelijk betrekking op subsidies in China. Er zijn geen aanwijzingen dat er niet zal kunnen voldaan worden aan de voorwaarden voor deze subsidies en dus ook niet dat de subsidies mogelijk teruggestort moeten worden in de toekomst.

De winsten en verliezen op afgestoten activiteiten zijn alle gerelateerd aan de verkoop van het meerderheidsbelang in de rubberversterkingsfabriek in Sumaré (Brazilië) (zie toelichting 7.2. 'Effect van afgestoten activiteiten'); de overboeking van de gecumuleerde omrekeningsverschillen werd afzonderlijk gerapporteerd als een verlies van € -6,9 miljoen.

Reconciliatie Onderliggende EBIT

in duizend €	2016	2017	verschil
Bedrijfsresultaat (EBIT)	259 654	318 062	58 408
Terugnemingen bijzondere waardeverminderingen (herstructurering en andere)	-2 146	-8 216	-6 070
Herstructurering - overige opbrengsten	-870	-532	338
Terugnemingen afschrijvingen voorraden/handelsvorderingen	-4 182	-1 331	2 851
Winsten op afgestoten activiteiten (verkochte belangen)	-	-18 149	-18 149
Winsten op afgestoten activiteiten (weehouden belangen)	-	-14 552	-14 552
Overige opbrengsten	-4 697	-4 061	636
Bijzondere waardeverminderingen (herstructurering en andere)	17 886	4 814	-13 072
Herstructurering - overige kosten	27 487	11 693	-15 794
Verliezen op afgestoten activiteiten (gecumuleerde omrekeningsverschillen)	-	6 895	6 895
Kosten in verband met overnames	8 639	509	-8 130
Overige kosten	3 181	5 963	2 782
EBIT - Onderliggend	304 952	301 095	120 673

Om te beantwoorden aan de ESMA-richtlijnen omtrent het gebruik van *non-GAAP* terminologie, worden vanaf 2016 de *non-GAAP* termen recurrent en niet-recurrent niet langer gebruikt en wordt het recurrente bedrijfsresultaat (REBIT) niet langer prominenter voorgesteld in de winst-en-verliesrekening dan het 'Bedrijfsresultaat (EBIT)'. De elementen die een eenmalig effect hebben (voorheen afzonderlijk gerapporteerd onder 'eenmalige opbrengsten en kosten') werden initieel geherclassificeerd onder de overige bedrijfskosten en -opbrengsten. Vanaf dit jaar worden de elementen met een eenmalig effect toegewezen aan de betrokken functionele items (kostprijs van verkopen, administratieve kosten, commerciële kosten, kosten voor onderzoek en ontwikkeling, ...) in de winst-en-verliesrekening en de vergelijkende cijfers voor 2016 werden in die zin herwerkt. Naar EBIT vóór eenmalige elementen wordt verwezen als 'EBIT-Onderliggend'.

EBIT gerapporteerd en onderliggend in duizend €	2016 zoals gepubliceerd	2016 gerap- porteerd	2016 eenmalige elementen	2016 onder- liggend	2017 gerap- porteerd	2017 eenmalige elementen	2017 onder- liggend
Omzet	3 715 217	3 715 217		3 715 217	4 098 247		4 098 247
Kostprijs van verkopen	-3 025 225	-3 058 093	32 868	-3 025 225	-3 396 431	2 453	-3 393 978
Marge op omzet	689 992	657 124	32 868	689 992	701 816	2 453	704 269
Commerciële kosten	-175 340	-175 769	429	-175 340	-180 100	700	-179 400
Administratieve kosten	-139 558	-151 727	12 169	-139 558	-164 411	2 506	-161 905
Kosten voor onderzoek en ontwikkeling	-63 590	-63 322	-268	-63 590	-62 670	30	-62 640
Andere bedrijfsopbrengsten	24 376	14 657	-2 176	12 481	48 863	-34 585	14 278
Andere bedrijfskosten	-76 226	-21 309	2 276	-19 033	-25 436	11 929	-13 507
Bedrijfsresultaat (EBIT)	259 654	259 654	45 298	304 952	318 062	-16 967	301 095
EBIT - Onderliggend	304 952						

5.2. Bedrijfsresultaat (EBIT) per aard van opbrengsten en kosten

De onderstaande tabel levert bijkomende informatie over de toewijzing van de voornaamste componenten van het bedrijfsresultaat (EBIT) per aard van de opbrengsten en kosten.

in duizend €	2016		2017	
Omzet	3 715 217	100%	4 098 247	100%
Andere bedrijfsopbrengsten	22 230	-	48 863	-
Totaal bedrijfsopbrengsten	3 737 447	-	4 147 110	-
Zelfgeproduceerde materiële vaste activa	53 859	1,4%	99 713	2,4%
Grondstoffen	-1 182 873	-31,8%	-1 497 872	-36,5%
Halfproducten en handelsgoederen	-282 910	-7,6%	-309 173	-7,5%
Voorraadwijziging goederen in bewerking en gereed product	5 657	0,2%	58 254	1,4%
Personeelskosten	-772 547	-20,8%	-819 628	-20,0%
Afschrijvingen en waardeverminderingen	-203 917	-5,5%	-194 952	-4,8%
Bijzondere waardeverminderingen	-17 862	-0,5%	3 411	0,1%
Vervoer- en verhandelingskosten gereed product	-159 342	-4,3%	-184 078	-4,5%
Hulpstoffen en wisselstukken	-266 388	-7,2%	-297 126	-7,3%
Kosten voor nutsvoorzieningen	-255 285	-6,9%	-253 511	-6,2%
Onderhouds- en herstellingskosten	-60 975	-1,6%	-66 496	-1,6%
Uitgaven voor operationele leasing	-26 955	-0,7%	-29 793	-0,7%
Commissies in commerciële kosten	-6 170	-0,2%	-6 309	-0,2%
Douane en accijnzen	-30 271	-0,8%	-32 793	-0,8%
ICT-kosten	-32 728	-0,9%	-40 353	-1,0%
Reclame- en promotiekosten	-7 191	-0,2%	-11 107	-0,3%
Reis-, restaurant- en hotelkosten	-28 150	-0,8%	-33 501	-0,8%
Consultancy en overige honoraria	-41 799	-1,1%	-40 446	-1,0%
Kantoorbenodigdheden en -uitrusting	-13 071	-0,4%	-10 700	-0,3%
Durfskapitaalfondsen O&O	-2 180	-0,1%	-1 504	0,0%
Tijdelijke of externe personeelskosten	-27 031	-0,7%	-35 178	-0,9%
Verzekeringskosten	-6 989	-0,2%	-7 290	-0,2%
Diverse bedrijfskosten	-112 675	-3,0%	-118 616	-2,9%
Totaal bedrijfskosten	-3 477 793	-93,6%	-3 829 048	-93,4%
Bedrijfsresultaat (EBIT)	259 654	7,0%	318 062	7,8%

5.3. Renteopbrengsten en -lasten

in duizend €	2016	2017
Renteopbrengsten van financiële activa niet geassocieerd als tegen RWVR	6 325	3 117
Renteopbrengsten	6 325	3 117
<i>Rentelasten van financiële verplichtingen niet geassocieerd als tegen RWVR</i>	<i>-64 581</i>	<i>-75 050</i>
<i>Overige schuldgerelateerde rentelasten</i>	<i>-7 673</i>	<i>-8 102</i>
Schuldgerelateerde rentelasten	-72 254	-83 152
Rentegedeelte van rentedragende voorzieningen	-7 239	-6 699
Rentelasten	-79 493	-89 852
Totaal	-73 168	-86 735

De hogere financiële schulden als gevolg van de fusie van de Bridon-Bekaert Ropes Group sinds de tweede helft van 2016 (Bridon-Bekaert Ropes Group) en de gemiddeld hogere rentevoeten verklaren de hogere rentelasten. Rentelasten van financiële verplichtingen niet geassocieerd als tegen reële waarde via het resultaat (RWVR) hebben betrekking op alle schuldinstrumenten van de Groep, met uitzondering van afdekkingsinstrumenten en renterisicobeperkende derivaten aangemerkt als economische afdekkingen.

In het rentegedeelte van rentedragende voorzieningen, heeft € 4,4 miljoen (2016: € 5,6 miljoen) betrekking op de nettoverplichting uit hoofde van toegezegd pensioenregelingen (zie toelichting 6.15. 'Voorzieningen voor personeelsbeloningen') en heeft € 2,3 miljoen (2016: € 1,6 miljoen) betrekking op overige voorzieningen (zie toelichting 6.16 'Overige voorzieningen').

5.4. Overige financiële opbrengsten en lasten

in duizend €	2016	2017
<i>Waardeaanpassingen van derivaten</i>	<i>-30 916</i>	<i>17 527</i>
<i>Wisselresultaten op afgedekte posities</i>	<i>-14 556</i>	<i>-14 180</i>
Nettoimpact van derivaten en afgedekte posities	-45 472	3 347
Overige wisselresultaten	-8 088	-7 435
Bijzondere waardeverminderingen op financiële activa beschikbaar voor verkoop	-591	-
Effecten van inflatieboekhouden	5 818	-16
Winsten en verliezen uit de afwikkeling van financiële schulden	-2 467	-
Dividenden van niet-geconsolideerde deelnemingen	374	1 062
Bankkosten en heffingen op financiële transacties	-2 540	-2 873
Bijzondere waardeverminderingen op leningen en overige vorderingen	12	-67
Terugnemingen van bijzondere waardeverminderingen op leningen en overige vorderingen	16 326	-
Overige	-831	-426
Totaal	-37 458	-6 408

Waardeaanpassingen omvatten de wijzigingen in reële waarde van alle derivaten die niet als kasstroomafdekkingen worden aangemerkt. Wisselresultaten op afgedekte posities hebben ook alleen betrekking op economische afdekkingen. De hier getoonde nettoimpact van derivaten en afgedekte posities omvat geen effecten die opgenomen werden in andere rubrieken van de winst-en-verliesrekening zoals rentelasten, kostprijs van verkopen of andere bedrijfsopbrengsten en -kosten. Voor meer details betreffende de nettoimpact van derivaten en afgedekte posities, zie toelichting 7.3. 'Beheer van financiële risico's en derivaten'.

Waardeaanpassingen van derivaten bevatten een reëlewaardewinst van € 17,6 miljoen in 2017 (2016: verlies van 37,4 miljoen) op de conversieoptie vervat in de converteerbare obligatielening uitgegeven in juni 2016 (zie de sectie 'Financiële instrumenten volgens de hiërarchie van reëlewaardebepalingen' in toelichting 7.3. 'Beheer van financiële risico's en derivaten'). In 2016 werd bij de afwikkeling van de financiële schuld een verlies van € 2,5 miljoen geboekt op de terugkoop van de obligaties die niet ingeruild werden voor nieuwe obligaties.

Effecten van inflatieboekhouden hebben betrekking op de Venezolaanse activiteiten. Gedurende 2016 werd een voorziening voor een groepsgarantie voor € 16,3 miljoen teruggenomen gerelateerd aan Vicson SA (Venezuela). Daarnaast werden wisselkoersverliezen geboekt voor € -1,5 miljoen (2016: € -9,8 miljoen) op intragroepsvorderingen op Vicson SA. Deze werden opgenomen onder overige wisselresultaten.

5.5. Winstbelastingen

in duizend €	2016	2017
Verschuldigde belastingen over het lopend jaar	-91 970	-70 903
Verschuldigde belastingen over de voorbije jaren	-1 034	1 617
Uitgestelde belastingen - wegens wijzigingen in tijdelijke verschillen	25 493	-21 885
Uitgestelde belastingen - wegens wijzigingen in belastingvoeten	-395	-16 229
Uitgestelde belastingen - aanpassingen inzake overgedragen verliezen van voorbije jaren	-12 281	-6 526
Uitgestelde belastingen - aanwending van voorheen niet-opgenomen uitgestelde belastingvorderingen	18 135	44 650
Totale belastinglast	-62 052	-69 276

Verband tussen de totale belastinglast en winst vóór belastingen

In onderstaande tabel wordt de winst vóór belastingen getoond als resultaat vóór belastingen.

in duizend €	2016	2017
Resultaat vóór belastingen	149 028	224 919
Belastinglast op resultaten van fiscale entiteiten tegen de theoretische lokale belastingvoet van de betrokken landen	-37 302	-65 178
Belastinglast op de uitkering van overgedragen winsten	-5 240	-4 811
Totale theoretische belastinglast	-42 542	-69 989
Theoretische belastingvoet ¹	-28,5%	-31,1%
Belastingimpact van:		
<i>Fiscaal niet-afrekbare uitgaven</i>	-14 722	-13 697
<i>Andere belastingvoeten en speciale belastingregimes</i> ²	7 837	5 824
<i>Niet-opgenomen uitgestelde belastingvorderingen</i> ³	-11 913	-16 038
<i>Aanwending van voorheen niet-opgenomen uitgestelde belastingvorderingen</i> ⁴	18 135	44 650
<i>Uitgestelde belastingen wegens wijzigingen in belastingvoeten</i> ⁵	-395	-16 229
<i>Belastingen met betrekking tot voorgaande jaren</i>	-13 315	-4 909
<i>Fiscaal vrijgestelde inkomsten</i> ⁶	68	6 423
<i>Overige</i> ⁷	-5 205	-5 311
Totale belastinglast	-62 052	-69 276
Werkelijke belastingvoet	-41,6%	-30,8%

¹ De theoretische belastingvoet wordt berekend als een gewogen gemiddelde. De stijging in 2017 tegenover 2016 is voornamelijk het gevolg van hogere belastbare winsten in landen met hogere belastingvoeten.

² In 2017 hebben de speciale belastingregimes vooral betrekking op belastingstimulansen in België en Nederland, terwijl in 2016 eveneens Slovaakse en Peru bijdroegen naast België en Nederland.

³ In 2017 hebben niet-opgenomen uitgestelde belastingvorderingen voornamelijk betrekking op overgedragen verliezen in Brazilië, Chili, China, Colombia, Costa Rica, Duitsland, Maleisië en het Verenigd Koninkrijk, terwijl in 2016 dit vooral betrekking heeft op bijzondere waardeverminderingen van activa in China, verliezen in de Verenigde Staten en een herstructureringsprovisie in Noorwegen.

⁴ In 2017 heeft de stijging vooral betrekking op een eenmalige transactie.

⁵ Toepasbaar in België (€ -12,6 miljoen) en de VS (€ -3,1 miljoen). In België vermindert de belastingvoet geleidelijk van 33,99% naar 25% en in de VS van 40% naar 24,25%.

⁶ Houdt in 2017 hoofdzakelijk verband met de verkoop van het meerderheidsbelang in de rubberversterkingsfabriek in Sumaré (Brazilië).

⁷ Omvat zowel in 2017 als in 2016 vooral ingehouden roerende voorheffing op royalties, intresten, diensten en dividenden.

5.6. Aandeel in het resultaat van joint ventures en geassocieerde ondernemingen

De bedrijfsresultaten in Brazilië werden ongunstig beïnvloed door het onzekere politieke en economische klimaat, de verminderde vraag in de bouwsector, een zwakkere US dollar en competitieve prijsdruk. Bijkomende financiële informatie met betrekking tot de Braziliaanse joint ventures wordt verstrekt onder toelichting 6.4. 'Deelnemingen in joint ventures en geassocieerde ondernemingen'.

in duizend €		2016	2017
Joint ventures			
Belgo Bekaert Arames Ltda	Brazilië	20 574	19 712
BMB-Belgo Mineira Bekaert Artefatos de Arame Ltda ¹	Brazilië	4 871	5 424
ArcelorMittal Bekaert Sumaré Ltda ²	Brazilië	-	1 721
Totaal		25 445	26 857

¹ Inclusief de bijdrage voor november-december van ArcelorMittal Bekaert Sumaré Ltda, als gevolg van de fusie op 1 november 2017.

² Heeft betrekking op de periode juli-oktober, als gevolg van de gedeeltelijke verkoop aan ArcelorMittal op 21 juni 2017 en de latere fusie met

5.7. Winst per aandeel

2017	Aantal
Gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen (basisberekening)	56 741 126
Verwateringseffect van uitgegeven warrants en opties	560 669
Verwateringseffect van de converteerbare obligatieleningen	9 125 704
Gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen (na verwateringseffect)	66 427 499

in duizend €	Basis- berekening	Na verwaterings- effect
Perioderesultaat toerekenbaar aan de Groep en aan de gewone aandeelhouders	184 720	184 720
Effect van de converteerbare obligatieleningen ¹	-	-7 249
Winst	184 720	177 471
Winst per aandeel (in €)	3,255	2,672

2016	Aantal
Gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen (basisberekening)	56 263 172
Verwateringseffect van uitgegeven warrants en opties	623 410
Verwateringseffect van de converteerbare obligatieleningen	-
Gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen (na verwateringseffect)	56 886 582

in duizend €	Basis- berekening	Na verwaterings- effect
Perioderesultaat toerekenbaar aan de Groep en aan de gewone aandeelhouders	105 166	105 166
Effect van de converteerbare obligatieleningen ¹	-	-
Winst	105 166	105 166
Winst per aandeel (in €)	1,869	1,849

¹ Niet te vermelden als het effect van de converteerbare obligatie antidilutief is, d.i. als het effect zodanig is dat het de winst per aandeel ratio zou verbeteren (zie verder).

De winst per aandeel (*earnings per share*, 'EPS') is het bedrag van de winst na belastingen toewijsbaar aan elk aandeel. De basisberekening van de winst per aandeel komt overeen met het resultaat van de periode toerekenbaar aan de Groep gedeeld door het gewogen gemiddeld aantal uitstaande aandelen gedurende het jaar. De winst per aandeel na verwateringseffect weer spiegelt de verbintenissen van de Groep tot het uitgeven van aandelen in de toekomst. Daartoe behoren warrants, opties en de converteerbare obligatieleningen. Warrants en opties zijn slechts dilutief in de mate dat hun uitoefenprijs lager is dan de gemiddelde slotkoers van de periode. Het verwateringseffect van warrants en opties beperkt zich tot het gewogen gemiddeld aantal aandelen op te nemen in de noemer van de EPS-ratio; er is geen effect op de winst op te nemen in de teller van de EPS-ratio. De converteerbare obligatielening heeft meestal een effect op zowel de noemer als de teller van de EPS-ratio. Het verwateringseffect van de converteerbare obligatielening op de winst (op te nemen in de teller van de EPS-ratio) bestaat uit het terugdraaien van alle opbrengsten en kosten die direct verband houden met de converteerbare obligatielening en die de 'basis'-winst voor de periode beïnvloed hebben. Volgende elementen van de winst-en-verliesrekening werden beïnvloed door de converteerbare obligatielening:

- (a) de effectieve rentelast: € -10,4 miljoen (2016: € -7,7 miljoen),
- (b) transactiekosten: nihil in 2017 (2016: € -3,0 miljoen),
- (c) reëlewaardewinsten op het derivaat dat de conversieoptie vertegenwoordigt: € 17,7 miljoen (2016: verliezen van € -37,4 miljoen).

De converteerbare obligatieleningen waren antidilutief in 2016 omdat de EPS-ratio na verwatering erdoor zou verbeteren. Om de impact te berekenen, wordt verondersteld dat alle dilutieve warrants en opties worden uitgeoefend en dat ook de conversieoptie van de converteerbare obligatielening wordt uitgeoefend in zijn totaliteit bij het begin van de periode, of, als de instrumenten uitgegeven werden gedurende de periode, op uitgiftedatum. Bekaert heeft de keuze om het notioneel bedrag van de obligaties terug te betalen in aandelen of in cash, maar elke koersstijging van het aandeel boven de conversieprijs moet geconverteerd worden in aandelen. Bekaert heeft een *call*-optie wanneer de aandelenkoers de conversieprijs met 30% overstijgt, waardoor het aantal te converteren aandelen gelimiteerd is tot 1 711 069. Het management is niet van plan om het notioneel bedrag af te wikkelen in aandelen en heeft voldoende aandelen laten inkopen om de *call*-optie af te dekken. Dit belet niet dat, conform IAS 33 'Winst per aandeel', het aantal toe te voegen in de noemer gelijkstaat met de 7 414 634 potentiële aandelen die overeenkomen met het notioneel bedrag van de obligatielening gedeeld door de conversieprijs, plus de 1 711 069 potentiële aandelen als gevolg van een bijkomende koersstijging van 30%. Dit resulteert in een totaal verwateringseffect van € -0,58 per aandeel, waarvan € -0,55 verband houdt met de converteerbare obligaties en € -0,03 met de warrants en opties.

De gemiddelde slotkoers tijdens 2017 was € 42,05 per aandeel (2016: € 37,07 per aandeel). De volgende opties hebben een uitoefenprijs die hoger lag dan de gewogen gemiddelde slotkoers en waren dus antidilutief tijdens de verslagperiode:

Niet-dilutieve instrumenten	Datum van toekenning	Uitoefenprijs (in €)	Aantal toegekend	Aantal uitstaand
SOP 2010-2014 - opties	14.02.2011	77,000	360 925	295 725

Voor meer informatie i.v.m. warrants en opties, zie toelichting 6.12. 'Gewone aandelen, eigen aandelen en in eigenvermogensinstrumenten afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingen'.